

Ag Ullmhú don Teagasc

Ag plé le comhráite íogaire/dúshlánacha

Tasc dúshlánach atá i gceist le OSPS/OCG a theagasc, agus beidh ceisteanna agus ábhair mar chuid de a bhféadfadh go mbeifeá compordach nó míchompordach á bplé. Tarlaíonn sé i gcás gach oideora go mbíonn siad ag plé le hábhair íogaire agus chonspóideacha sa seomra ranga agus is mó an seans go dtarlóidh sé sin i gcás OSPS/OCG mar gheall ar nádúr na n-ábhar a ndéantar iniúchadh orthu agus an tábhacht phearsanta a bhaineann leo.

Is féidir leis na huairanta dúshlánacha sin bheith ina ndeiseanna foghlama mar go n-iarrtar ar an scoláire smaoineamh ní hamháin faoina chuid tuairimí, ach freisin faoina chuid luachanna, creideamh agus a cruinneshamlacha. Níor cheart ábhar a sheachaint ar an gcúis gur ábhar íogair é ach is gá é a éascú go cúramach. Seo a leanas moltaí a chabhróidh leis an múinteoir **ullmhú i gcomhair na gcásanna sin agus déileáil leo.**

Cuir na rúin foghlama in iúl

Chun ullmhú i gcomhair gach ceachta, bí soiléir maidir leis an rún foghlama agus cén fhoghlaim atá tú ag iarraidh a bhaint amach leis an scoláire. Roinn an rún foghlama leis an scoláire agus tabhair cuireadh dó smaoineamh faoin méid a d'fhéadfadh sé a thabhairt chuig an bhfoghlaim seo. Tríd an scoláire a chur ar an eolas faoi chuspóir gach ranga cuirfidh sé ar do chumas freisin an fhoghlaim a choimeád ar an mbóthar ceart agus í dírithe ar spriocanna soiléire.

Déan iompar a eiseamláiriú

Is féidir le scoláire go leor a fhoghlaim ó iompraíocht an mhúinteora, mar sin is tábhachtach na cineálacha iompraíochta a eiseamláiriú a bhfuil tú ag iarraidh a fhorbairt i do rang; Éist go measúil le gach scoláire agus dearbhaigh an ceart atá acu chun a gcuid dearchtaí agus tuairimí a chur in iúl ar bhealach measúil; Léirigh cothromaíocht agus dearchtaí difriúla go cruinn agus go cóir; Seachain ginearálú m.sh. 'tá daoine óga...' agus coimeád siar ráitis bhreithiúnais mar 'ba chóir do dhaoine

óga...' rudaí a chuirfidh deireadh leis an bplé i gcónaí agus arb é an toradh a bheidh orthu ná go ndéarfaidh an scoláire an rud a mheasann sé go bhfuil tú ag iarraidh a chloisteáil seachas an rud a mheasann nó a mhothaíonn sé i ndáiríre. Seachain dul i mbun argóna le scoláire nó grúpa scoláirí. Agus scaoil rudaí tharat! Bain úsáid as an ngreann chun rudaí a mhaolú ach seachain scéal grinn a dhíriú ar dhuine nó ghrúpa.

Bíodh do chuid spreagthaí agus teorainneacha féin ar eolas agat

Bíodh do chuid spreagthaí agus teorainneacha féin ar eolas agat agus tú ag éascú comhráite faoi ábhair áirithe. D'fhéadfadh gur cuí uaireanta iad sin a chur in iúl do do chuid scoláirí. Más gá, tarraing anáil dhomhain agus ceadaiigh nóiméad ciúnais chun am a thabhairt duit le smaoineamh sula labhraíonn tú. Tá sé ceart go leor freisin d'easpa eolais féin a aithint agus cur in iúl do scoláirí gur gá duit roinnt taighde a dhéanamh agus filleadh ar an ábhar ar ball.

Bí ag súil leis an gcomhphlé

Is cabhair é freisin iarracht a dhéanamh bheith ag súil lena bhféadfadh an scoláire a rá le linn comhphlé faoi ábhar. Trí smaoineamh roimh ré ar na tuairimí agus na dearchtaí difriúla a d'fhéadfadh a theacht chun cinn faoi ábhar áirithe beidh sé níos éasca duit freagairt go cuí do na ceisteanna agus na dearchtaí sin agus bheith réidh le mí-eolas, steiréitíopaí nó dearchtaí mífholláine a cheistiú go séimh.

Topaicí ábhartha eile

An múinteoir mar éascaitheoir foghlama

Cad iad na tréithe a bhaineann le seomra ranga OSPS/OCG sábháilte?

Cén sórt seomra ranga OSPS/OCG a bhíonn ionchuimsitheach?

Plé le nochtadh faoi dhrochúsáid ghnéasach

Ag Ullmhú don Teagasc

Ag plé le comhráite íogaire/dúshlánacha

Faigh amach cén t-eolas agus cén smaointe atá ag scoláirí faoi ábhar sula dtosaítear comhplé

Faigh amach cén t-eolas atá acu faoi ábhar, cén t-eolas a mheasann siad a bheith acu ach nach bhfuil siad cinnte faoi, cá háit as a dtagann a gcuid eolais, agus cén ceisteanna ar dóigh go mbeidh siad acu. Is féidir é sin a dhéanamh trí shuirbhéanna anaithnide, bosca ceisteanna, tobsmaointeoireacht, KWL, etc.

Déan an plé a dhíphearsantú

Is féidir é sin a dhéanamh tríd an tríú pearsa a úsáid. Mar sin, mar shampla, Cad a cheapfadh nó a déarfadh duine ar comhaois leatsa faoi...? Nó 'Céard iad na cúiseanna a d'fhéadfadh go mothódh daoine óga faoi bhrú...? seachas fiafraí 'cad a mheasann tusa?' Cén saghas brú a mhothaíonn tusa? Má léiríonn scoláire tuairim nó dearcadh a bheadh breithiúnach nó míshláintiúil, déan iarracht é a leathnú agus iniúchadh a dhéanamh d'fhonn féachaint an tuairim choitianta í sin sa tsochaí. Fágann sé sin go mbíonn an comhplé níos ginearálta gan díriú isteach ar an scoláire a léirigh an tuairim nó an dearcadh.

Téigh i muinín dhea-chroí an scoláire

Nuair atá buneolas á thabhairt faoi ábhar a d'fhéadfadh éirí conspóideach, téigh i muinín dea-chroí an scoláire trí mheabhrú dóibh go bhféadfadh go ngoillfí ar a gcuid comhscoláirí nó go gcuirfí náire orthu dá ndéanfaí trácht a pearsanta nó gan smaoinemh. Ní bhíonn sé de rún ag an gcuid is mó de scoláirí goilleadh ar dhaoine eile. Is cabhair é freisin meabhrú don scoláire ag tús gach ranga faoin gconradh grúpa/faoi na bunrialacha ar aontaigh siad orthu. Déan cinnte go gcloíonn tusa, an múinteoir, leis na rialacha sin freisin!

Spreg rannpháirtíocht

Spreg rannpháirtíocht an scoláire ón tús, agus tosaítear sin trí dhul i gcomhairle leo go rialta faoinar gá dóibh a fhoghlaim in OSPS/OCG. Cé gur cheart go mbeadh an rang OSPS/OCG mar áit shábháilte don scoláire inar féidir leis ábhair atá tábhachtach ina shaol féin a phlé, ní féidir rannpháirtíocht a bhrú riamh. Is tábhachtach a aithint go bhféadfadh go mbeadh an scoláire ag iarraidh páirt a ghlacadh i roinnt gníomhaíochtaí díreach trí éisteacht agus bhreathnú.

Tar ar bhealach le clabhsúr a chur le comhplé

Déan cinnte go gcuirtear clabhsúr le plé le híogaireacht do na mothúcháin a d'fhéadfadh gur músclaíodh iad. Is tábhachtach freisin seiceáil isteach go rialta leis an scoláire faoin gcaoi a bhfuil ag éirí leis sa rang. Inis don scoláire go mbeidh tú ar fáil tar éis an ranga chun labhairt faoi rud ar bith a tháinig aníos sa rang. Ba cheart liosta a chur ar fáil freisin faoi na tacaí atá ar fáil dóibh sa scoil agus sa phobal níos leithne. Sa deireadh, déan cinnte seiceáil isteach leat féin freisin agus tacaíocht a thabhairt duit féin nó tacaíocht a lorg chun cabhrú le haon ábhair imní a láimhseáil.

Acmhainní úsáideacha eile:

Le haghaidh eolas faoi fhéinchúram féach ar <https://jigsaw.ie/school-staff-wellbeing-and-self-care/>

Tackling Controversial Issues in the Citizenship Classroom, CDVEC, 2012

<http://www.ubuntu.ie/media/controversial-issues.pdf>

Teaching Controversial Issues, Oxfam, 2018, [Teaching Controversial Issues \(openrepository.com\)](https://www.oxfam.org.uk/teaching-controversial-issues)